

YABANCI UYUKLU ÖĞRETİM ELEMANLARININ SİGORTALILIKLARI

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Mülga 3'üncü maddesinin II. Fıkrasının (A) bendinde, "malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının bir işverenin emrinde çalışan ve Türk uyruklu olmayan kimselerden Kurumdan yazılı istekte bulunanlar hakkında ve istek tarihinden sonraki aybaşından başlanılarak uygulanacağı" öngörülmüş,

06/08/2003 tarih 25191 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4958 "Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu'nun 57'nci maddesi ile 506 sayılı Kanunun Sigortalı Sayılmayanlar" başlıklı mülga 3'üncü maddesinin A ve D bentleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu durumda da bir işveren emrinde çalışan yabancı uyruklu işçiler yalnızca iş kazaları, meslek hastalıkları, analık ve hastalık sigortalarına tabi olarak Sosyal Sigortalar Kurumundan yazılı istekte bulunmak suretiyle istek tarihinden sonraki ay başından başlanarak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olabilirken, bir işveren emrinde çalışan yabancı uyruklu işçiler de isteklerinin olup olmadığına bakılmaksızın 06/08/2003 tarihi itibarıyla tüm sigorta kapsamına alınmıştır.

Bu itibarla, 06/08/2003 tarihinden sonra hizmet akdine istinaden çalıştırılan yabancı uyruklular için 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre tüm sigorta kollarına ilişkin sigorta primlerinin kesilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, 2457 sayılı Yükseköğretim Kanununun 34'üncü maddesinde, yükseköğretim kurumlarında, sözleşme ile görevlendirilecek yabancı uyruklu öğretim elemanlarının, ilgili fakülte, enstitü veya yüksekokul yönetim kurulunun önerisi ve üniversite yönetim kurulunun uygun görüşü üzerine rektör tarafından atanacağı, bunların öğretim görevleri bakımından, bu kanunda aylıklı öğretim elemanları için konuşulmuş hükümlere tabi oldukları,

2194 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 16'ncı maddesinde de, 2457 sayılı Yükseköğretim Kanununun 34 üncü maddesine göre sözleşmeli olarak çalıştırılacak yabancı uyruklu öğretim elemanlarına ödenecek ücretlerin Bakanlar Kurulunca belirlenecek esaslar dahilinde Yükseköğretim Kurulunca tespit edileceği hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu hükümler uyarınca, 31/10/1983 tarihli, 18207 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Bakanlar Kurulu kararının 12 inci maddesinde, personelden isteğe bağlı olarak, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu uyarınca hastalık primi kesileceği, hastalandıklarında kendilerine Türk uyruklu ve 506 sayılı Kanuna tabi olanlar eşidi işlem yapılacağı öngörülmüştür.

Dolayısıyla özel kanun ile genel kanunun karşılaştırılmasında özel kanunun genel kanuna göre uygulama önceliğinin bulunduğu dikkate alınarak 506 sayılı kanunda 06/08/2003 tarihinde yürürlüğe giren hükümler yabancı uyruklu öğretim elemanları bakımından uygulanmamış olup, Bakanlar Kurulunun 08/03/2006 tarihli, 2006/10166 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında Yabancı Uyruklu Öğretim Elemanı Çalıştırılması Esaslarına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Kararı 28/03/2006 tarihli, 26122 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bahse konu kararın 12'nci maddesinde; Yabancı uyruklu sözleşmeli personelin sosyal güvenlik haklarıyla ilgili olarak ülkemizin taraf olduğu ikili ve çok taraflı anlaşmalar ile ülkemizde uygulanmakta olan sosyal güvenlik mevzuatına göre işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Yükseköğretim Kurumlarında Yabancı Uyruklu Öğretim Elemanı Çalıştırılması Esaslarına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Kararın yürürlüğe konulmasının, Millî Eğitim Bakanlığı'nın 30.11.2006 tarihli, 23930 sayılı yazısı üzerine, 2914 sayılı Yükseköğretim Kanununun 16'ncı maddesine göre Bakanlar Kurulunca 25.12.2006 tarihinde kararlaştırılmasına ilişkin karar 10.01.2007 tarihli, 26399 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu kararın 12'nci maddesinde, sözleşmeli statüde çalışan yabancı uyruklu öğretim elemanlarının sosyal güvenliklerinin, Sosyal Güvenlik Sözleşme hükümleri saklı kalmak kaydıyla 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu uyarınca tüm sigorta kollarına prim ödenerek sağlanacağı belirtilmiştir.

Bu bakımdan, yabancı uyruklu öğretim elemanlarından, Bakanlar Kurulunun 08.03.2006 tarihli, 2006/10166 sayılı kararının yürürlüğe girdiği 28.03.2006 tarihine kadar olan sürede, istenilmesi halinde 506 sayılı Kanuna istinaden sadece hastalık sigortası primi kesilmesi, bu tarihten itibaren ise tüm sigorta kollarına ilişkin primlerin kesilmesi gerektiğinden, bu kişilerin yaşlılık aylıklarına esas alınacak tarih 08/03/2006 tarihi olarak dikkate alınacaktır.

Dolayısıyla bu tarihten önce bütün sigorta kolları üzerinden sigorta primi ödeyen 2547 sayılı kanuna göre çalıştırılmış olan yabancı uyruklu öğretim elemanlarının bu dönemdeki ödemiş oldukları hastalık sigortası (talebine istinaden kesilmekte idi) primi hariç diğer sigorta primlerinin iptal ve iade edilmesi gerekmektedir beraber 08/03/2006 tarihi öncesi bugün itibariyle on yıllık zaman aşımı süresini doldurmuş olduğundan iade işleminin de yapılmayacağı anlaşılmaktadır.

BARIŞ ERDEM DANIŞMANLIK SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU EKİBİ

